

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a robis instítutum ad catholicarum partium proposita profhövenda, id equidem próbamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden k. lden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 12.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

Érdekszövetkezetek.

(D.) Büszkén emlegetjük párisi kiállításunk révén, hogy immár beilleszkedtünk a nyugoti kulturáriumok keretébe, és mi is tényezők vagyunk az európai koncertben. Nem igaz egyik sem. Párisi kiállításunk észrevételül törpül el, s csupán roppant értékű műkincsével imponál. Ez a mult dicsősége. Erdemünk benne csak az, hogy nem kőtyaveteltük még el az őseinktől ránk hagyott emekincseket. Jelen haladásunkat azonban a multak eme műkincsei nem dokumentálják. Hogy mik vagyunk jelenben, mint kulturnép, annak bizonyítványát nem állítottuk ki Párisban. Nem is vesznek róluik tudomást a külföldiek. Hogy pedig mily fontos tényező vagyunk az európai koncertben, bizonyítja az, hogy nemzeti trikolorunk ott lengett Berlin utczáin. Ugy örültünk neki, mint vak a garasnak; magasztaltuk a lovagias németet, mert reánk is gondolt és megtűrte nemzeti jelvényünket a többi közt. Ezekről a dolgokról tehát ne beszéljünk. Fáj, hogy így van, de nem tehetünk róla. Vagy talán tehetnénk, s csak rajtunk mulik, hogy mindeddig nem vettek észre bennünket?

E kérdés feleletét talán megtaláljuk, ha körülnézünk idehaza. Hazánk a külföld előtt körülbelül oly ismeretes,

mint nekünk Bessarabia. Csak létezését tudjuk, de egyéb dolgaira nem vagyunk kíváncsiak. Így van velünk a külföld. Haladásunkra nem kíváncsi, mert nem is haladhatunk. Fejlődésünkben és mindabban, mi haladásra vallana, ártatlanok vagyunk. Nemzeti kulturánk csak nekünk imponál, a külföld előtt mosolytárgya. Amink van, az a lassu fejlődés processusának logikus következménye. Nekünk vajmi kevés az érdekünk ebben. És ez nem is csoda. Magyarország nem kormányozza önmagát; nincs nemzeti ideálunk, melynek megvalósítására összpontosíthatnánk szellemi és anyagi erőinket. Ki-ki saját érdekei szerint dolgozik közös aspiratiók nélkül. A kormányzat csupán rengeteg számú törvényalkotásban nyilvánul — míg voltaképen érdekszövetkezetek kormányozzák az országot. Ez a gyökere bajunknak.

Vannak nálunk érdekszövetkezetek, melyek a közéletben minden életrevaló népszerű reformot megakasztanak. Vannak megyéink, melyeknek közigazgatása ellen a legsúlyosabb vádakat emelték és eme nagyon beindokolt vádak daczára mi sem történt a bünösökkel. — Vakulj magyar — ez a kormányelv. Mintha csak egy titkos társaság vállvetve azon fáradoznék, hogy minden visszaélés eltussoltassék és a nép panaszaival meg ne hallgattassanak, sőt hogy

elvegyék kedvét a panaszkodónak, ki elég merész a hatóságok viselt dolgaival foglalkozni. Nem egy példát találunk erre. E titkos társaság az érdekszövetkezetek társasága. Ez kormányozza künn a vidéken a megyéket. s ha néha egy-egy bün kipattan, a sötétből, az érdekszövetkezet nem engedi bünös tagjait elveszni s marad minden a régiiben.

Ami a megyékben történik kisebb kiadásban, ugyanaz történik nagyban az ország kormányzásának terén. — Érdekszövetkezetek bénítják meg a legjobb igyekezetet, s akadályoznak meg minden nemes törekvést. Jelenben az ország legtöbb megyéjét még mindig Bánffy hagyományai szerint kormányozzák, s mintha Széll Kálmán csak névleg viselné a miniszterelnökséget, háta mögött a Bánffy-féle érdekszövetkezet dolgozik és végez aknamunkát. Ugron Gábor esete eléggé igazolja eme titkos érdekszövetkezet munkásságát.

Láttuk az érdekszövetkezetek munkáját a keleti rutének ügyében. Megakadályozza a legszükségesebb aktiót a rutén nép megmentésében s inkább áldozatul dobja a felszövidék népét, de a szövetkezet tagjait veszni nem engedi. Vicinálisok, iparvállalatok, csatorna és vízszabályozás, gyárak alapítása, csak az érdekszövetkezet tagjainak adatnak kedvezményül. Ezek a kedvezményesek

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Lehetetlenség.

Hogy a Busa cigány éhező rajkójának lehozza a holdat és egy szelet kalácsot messen belőle az ő jó apai szive szerint — ez a dolog kissé nehéz dolog. San Marínó köztársaság pánczélos hajóhada sem fog soha megjelenni Dower előtt, hogy megsemmisítse a britt tengeri erőt.

Ezek — bocsánat az akadémikus kifejezésért! — fizikai lehetetlenségek.

Egy vizsgázott Bukovay, egy jóllakott sanyaru, egy erkölcsös Mokány — más kategóriába tartoznak.

Mindezek daczára vannak a világon lehetetlenségek, sőt mi a saját „szűkebb pátriánk“ban határozottan és expresse a lehetetlenségek soha nem látott korát éljük.

A János gazda állapotát értem. János gazda hivatásához képest a földet turja.

Jó ember, becsületes ember, munkás ember, csak a pályáját választotta meg rosszul.

Persze, ő arról aligha hallott, hogy manapság mily különféle jobbnál jobb életpályák vannak a bankdirektorságtól a vasuti bakter-

ságig, hogy a „Széll Kálmán imádás“-t, meg az „aranyborju-imádás“-t ne is említsem . . .

János gazda kint a rétfjére. Furesa egy hely ez mondhatom. Alig két lépéshyire a kaszálójától, feneketlen, süppedő ingovány éktelekedik, s a ritkán hajlongó nádszálak között csunya csibor, kiállhatatlan merül, evez. Helylyelközzel holdas szársa bukkanik fel a zombékok között, s éles sipogás között pöröl János gazdával a tulajdonjog fölött.

— No csak várj te léhütő — mormog János gazda a vastag bajusza alatt — majd jönnek még jobb idők is, a mikor rövidesen kilicizítalak rejtekekből . . . És kivez a rét melletti dombra. Egy uriember álldogál ott a vízmérője mellett.

— No, lát-e kend valamit abban az irányban, a merre vízmérő mutat?

— Nem én, lelkendezik János gazda.

— No hát nézzen bele kend ebbe a távcsöbe.

János gazda belenezett.

— Ejnye — tör ki belőle a bámulat — mégis csak szép dolog a tudomány!

János gazda látta, hogy messze, igen messze, a szomszéd határban egy kis nemzetiszínű zászló leng a Rába rektettyéi között.

— Megállj szársa és nagyot esettentett a nyelvével — majd adok én neked.

Fel is szántotta a rétfjét, és zabot vetett bele. Jó lesz — gondolta — előljáróban. A zab pompásan hozott; csak valami három, négy keresztre valót vágott ki belőle az árvíz. Azután jöttek a gyülések.

Kisajátítás, hidak, belvizek, a folyóparti fák kipusztítása, artér-meghatározás, meg a jó ég tudja miféle ügyek tárgyalattak az új iskolában, nagyságos és méltóságos sőt kegyelmes urak jelenlétében és elnökletével.

Elintéztettek.

Temérdek irka-firka után, melybe tiz község jegyzője beleöszült, megjelent a népesödület. Nagy szál, kifordított-bundás szentesiek, csongrádiak, félmezitelen, aligember esek kubikusok, veszekedő taliánok lepték el a vízminti falvakat, majd társzekerek hoztak ezer meg ezer taliuskát, ásót, csákányt; megjelent a hatalmas „bagger“, s kezdetét vette a harc azon nagy kérdés felett, hogy ki legyen az igazi ur? János gazda-e vagy pediglen a holdasfejű szársa?

A folyamparti falvak olyan képet mutattak, mint Mezopotánia a bábeli nyelvzavar után.

De mikor a herceze-lurca tovahuzódott s az első forró nyári napon a náderdők is lángla-

azután mit törődnek a fejlődés, a haladás eszméivel — a hasznát elteszik, egyébre pedig nincs gondjuk. És mindaddig, míg érdekzövetkezettek politikának, kormányoznak, premiumokat, subventiókat kapnak, addig nem is haladhatunk. Míg ezek az állapotok meg nem szűnnek, addig ne beszéljünk arról, hogy a kultur államok sorába léptünk.

A népszámlálás elrendelése.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter körrendeletet bocsátott ki az összes törvényhatóságokhoz, melyben az 1900. évi népszámlálás megejtésére általános intézkedések megtételére szólítja föl a törvényhatóságokat.

A rendelet következő:

„Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez.

Az 1900. évi népszámlálásról szóló 1899. évi XLIII. t. c. 3. §-a értelmében a népszámláláshoz szükséges összes nyomtatványokat az állam szolgáltatja, de ezen nyomtatványokon a kérdőpontok kitöltéséről, tehát a számláló biztosok eljárásáról és a felmerülő fuvar és egyéb és egyéb költségekről is, úgy a mint az az 1890. évi népszámlálás alkalmával is történt, a községek tartoznak gondoskodni.

A törvény e rendelkezése folytán a községek és városokat az 1900. évi népszámlálás alkalmából a következő kiadások fogják terhelni: irodai kiadások, a számláló biztosok díja, csomagolási és szállítási díjai a népszámlálási anyagoknak a központi statisztikai hivatalhoz.

Mint hogy az 1890. évi népszámlálás alkalmából tapasztaltatott, hogy több városi törvényhatóság és számos rendezett tanácsú város és község nyilván annak következtében, hogy a népszámlálásra vonatkozó végrehajtási rendelet az 1890. évi költségvetési előirányzat előmunkáitai idején még nem volt kibocsátva — elmulasztotta költségvetési előirányzatában a népszámlálási költségek fedezéséről gondoskodni, a miből részint egy a népszámlálás ügyére nézve, valamint a községek és városok háztartása szempontjából hátrányok származnának, már most tekintettel legyen a törvényhatóság az 1901. évi költségvetési előirányzatában a várható népszámlálási kiadásokra.“

borultak s levittük a tüzet a föld gyomrába harmadfél ölnyre, akkor János gazdának nemcsak felebb állt ám, s nem győzte csufondárosan mormogni: — ne neked szárcsa, ne neked szárcsa!!

És — ősz jövetén — búzát vetett oda, ahol két évvel ezelőtt zab termett; oda pedig ahol csiborok és merülök, még csufondáros szárcsák tanyáztak a régi időkben, — hasonlóképpen búzát vetett.

A világon sincs több ilyen föld. Mondják, a Hoang-Ho, meg a Jang-cse-kiang közötti terület hasonlít hozzá termékenységére egy kicsit.

Az ukrainai háromöles humusz, a lindosztáni lapály pirulhatnak. A Bánátot előhozni is bűn.

Míg az őszin kétszer kellett megszózni a búzát, hogy feje ne menjen; tavasszal szintén kétszer kellett vele ugyanezt megeselekedni.

Buja volt, de nagyon buja.

Május elején hosszas esőzés támadt. Az új mederben dagadt a víz, de veszedelmesen. Tulnán a Rába dupla töltéseim szaladgálni kezdtek a gátörök . . . Gyanus dolgok.

Eközben, egy szép este megállt a kanális vize, másnap pedig — Uram bocsá?! — visszafele folyt.

Másnap este János gazda sirva ladikázott,

A rendelethez mellékelve van egy utasítás is a népszámlálás megejtésére vonatkozólag. Ezen utasítás szerint a népszámlálás megejtése 6 köznapon túl nem terjedhet. Minden törvényhatóság területén levő összes községek azonban egy számláló kerületté nem alakíthatók.

Számláló biztosoknak kinevezhetők: tanítók, tanárok, leköcsék, ny. hivatalnokok, értelmesebb gazdák stb. — de a körjegyzők, anyakönyvvezetők, orvosok lehetőleg mellőztessenek. Tanítók kötelesek a számláló biztosi megbízatást elvállalni s a megbízatásnak eleget tenni tartoznak.

A számláló biztosok díjaztatnak, díjaik fokozatban vannak megállapítva, I. díj 3, II. díj 4, III. díj 5, IV. díj 6 koronában van megállapítva.

UJDONSÁGOK.

Végre!

Az igazságügyi palota építése immár körülbelül befejezett dolognak tekinthető. Tegnap érkezett le az igazságügyminiszter leirata, mely kétségbevonhatatlannal igazolja, hogy a miniszter is magáévá tette a mi régi óhajtatásunkat s ha a telekkérdés formaságain tulesnek, úgy az építést a jövő tavasszal megkezdik.

A szenzációs miniszteri irás városunkban általános örömet keltett. Igazságszolgáltatásunk egyik érdemes faktorit éppen ebédnél találta az örömhír. A köztiszteletben álló férfiú, kinek egészségét a minden kritikán túl álló jelenlegi hivatalos helyiség ádáz levegője már-már aggasztóan megtámadta, e hírre annyira földerült, hogy a keze ügyében levő naturszeletet nyomban „Plósz-sziczi“-nek nevezte el, hogy a derék miniszter iránt érzett hálájának maradandó kifejezést adjon. Az asztaltársaság többi tagjai a szép jelenet hatása alatt viharos lelkesedéssel akceptálták az elnevezést.

Az örvendés fordulat előzményeit a következőkben ismertetjük.

A városi, ugyszintén a megyei törvényhatóság a mult évben megsürgette a dolgot az

a búzája felett, melynek páratlanul telt, kövér fejei csak itt-ott látszottak ki az áradásból . . .

A víz elment; száraz napos idők következtek: a föld megszikkadt.

János gazda újra szántott, s a mindenféle-képpen termékeny talajba, melynek nincs párja a világon, krumplit ültetett.

Senkisémet illehet a szertelenség vádjával ha azt állítom, hogy a krumpli úgy Szent Iván napja táján már oly magas szárat hajtott, hogy a tokló-birkának csak a feje ha kilátszott volna belőle.

— Lesz takarmány — bizakodott a gazda s az volt a szándéka, hogy ami szaporulat esett az idén a marhában, mind megtartja a télre s felneveli.

— Csak nem okvetlenkedik az az „átkozott“ víz“ esztendőről esztendőre!

A gátörök pedig nemsokkal az aratás előtt újra nyugtalanodni kezdtek, pedig egy csepp kevés, annyi eső sem esett ama napokban.

De ki tehet arról, ha a két Ausztriában meg a csehok országában annál több esett, a kakastollas stájerek között meg pláne felhőszakadások dühöngtek?

Száz szónak is egy a vége: a kanális újra visszafelé kezdett folyni, — s töltés nem lévén, — a tóduló vizek pecsenye után garnirungra

igazságügyminiszternél, ki a régi óhajtatás megvalósításával végre komolyan kezdett foglalkozni. Az új bünvádi perrendtartás életbeléptetése alkalmával még jobban meggyőződött arról, hogy a bírósági épületek és a fogház a jelenlegi állapotban továbbra teljesen alkalmatlanok. Hozzájárult még az a körülmény is, hogy az esküdtzéki tárgyalásokhoz szükséges helyiségek is nagy nehézséggel voltak ideiglenesen biztosíthatók. A miniszter most már érdeklődni kezdett a város által följajlott Kossuth-utcai profuntház telke iránt, de itt némi aggályai támadtak, azért utasította a székesfejérvári törvényszék elnökét, hogy a városi hatósággal egyetértve, az építkezésre három alkalmas telket jelöljön ki. Ez meg is történt, mint annak idején lapunkban megírtuk.

A polgármester azonban a törvényszék elnökéhez intézett válaszában határozottan a profuntház mellett foglalt állást. Indokolásul felhozta, hogy ez a telek a város középpontján fekszik, az oda leendő építkezést a város közönsége kifejezetten óhajlja s azonkívül még több figyelemre méltó érv szól e terv mellett; egyebek közt az is, hogy így a Kossuth-utca valahára előnyösen rendezetnék, a díztelen várkörüti csatorna helyén pedig csinos utcát építhetnének. Itt az egyetlen baj az volt, hogy a hadügyminiszter a telekkérdést illetőleg bizonyos nehézségeket támasztott.

Mint jeleztük, a hivatalos vizsgálat a miniszteri megbízottak közbejöttével megejtettet s a terveket fölterjesztették a miniszterhez, ki azokat apróra áttanulmányozta.

Most következett ama bizonyos döntő fordulat: az igazságügyminiszter leirata. E szerint a miniszter a profuntház tervét végkép elvetette, miután azt semmiképen sem találta alkalmasnak a törvénykezési palota céljaira. Mondja, hogy az budgetje terhére nagyobb költséget igényelne, másrészt pedig a nevezett telek nem bír a kellő terjedelemmel s az épület nem állhatna szabadon, hanem a szomszédos házak közé lenne beékelve, Hátrányosnak találja azt is, hogy a teleknek a csatorna felé eső része az utca színénél jóval mélyebben fekszik. Mivel azonkívül valószínűnek

áhitottak, s megették a János gazda finomabbnál finomabb rozsakumplibját . . . A krumpli után köles következett, de . . . no ne gondoljatok rosszat kedves barátaim! Nem, ezt már nem vitte el a víz. A köles volt . . . no mi? Megmondjam? Megmondom.

A veszett fejsze nyele. Majdnem elfelejttem, hogy a vizen, mely a krumpli fölött hömpölygött, kóbor szárcsák jelentek meg a többi vizivad között.

Azt sipogták:
— Ne neked János gazda!
De ne bántsuk János gazdát! Elég annak a baja!

Most licitálják a tehenét — szabályozási adóban . . .

Hát nincsenek a világon lehetlenségek? Vannak.

Ez is az!
És ilyenek a mi „szűkebb pátriánkban“ napirenden vannak.

Nem olyan lehetlenség ez, a milyent a Busa cigány rajkója akart.

Nem fizikai, hanem morális. A szegényebbek kedvéért megjegyzem, hogy a morális lehetlenség — bűn.

Mikro.

látszik, hogy a telek még jövőre sem lesz átvehető, holott az építkezést már a jövő tavasszal meg kell kezdeni, azért a telket nem veszi igénybe, hanem kéri a város közönségét, hogy a városrét azon részéből engedjen át 2000 négyszögölnyi területet, mely a Nádor-utca végén két utca által határolva háromszög alakot képez: E telekrész az építkezés czéljaira minden tekintetben alkalmasnak látszik s e mellett ez a városnak díszére válnék s azáltal, hogy a város központjától alig néhány percnyi távolságra, a legnépesebb utca befejezéseket emeltnék, a jogkereső közönség érdekei is biztosítva lennének. E terv a város részéről anyagilag is előnyösebb, mert a jelzett területért a miniszter 20,000 koronát hajlandó fizetni; a város által már e öb megajánlott homokot és természetesen azonban igénybe veszi. Azonkívül a város közönsége köteles lesz a netán szükséges utcarendezésről, a kocsit és a járdát kikövezéséről, valamint a megfelelő alagsorátatásról gondoskodni. A miniszter végül arra kéri a törvényhatóságot, miszerint ezen ajánlatot a lehető legrövidebb idő alatt tárgyalás alá vegye, hogy az építkezést a tavasszal megkezdhesse.

A polgármester e végből szombatra értekezletet hívott össze, hogy ott a teendőket megbeszéljék s így a tervezet már a f. hó végén tartandó városi közgyűlés elé kerüljön.

Mindezek elmondása után — méla akkorként — megjegyezzük, hogy gonosz nyelvek pletykája szerint, városunk orsz. gyűl. képviselője, a függetlenségi Kalocsay Alán eszközölte ki ezt a miniszteri elhatározás, mely a Bánffyista Tóth Aladárnak annyi hiábavaló nyugtalanságot szerzett. — Talán akadnak, a kik elhiszik.

— **Szent Antal szobor.** *Reé Istvánné, dr. Eisenbarth Károlyné, Karl Istvánné és özv. Felmayer Károlyné* ma kérvényt adtak be a városi Tanácshoz, melyben a turózsáki és a lovasberényi ut kereskezésénél felállítandó szent Antal szobor felállíthatására kérnek engedélyt. Az áhitatos szívű urnök kérelmét a tanács bizonyára örömmel fogja teljesíteni.

— **Nyugdíjazás.** *Rainiss József* városi számvéví, 31 esztendei szolgálata után nyugdíjazását kérelmezte. A nyugdíjfelügyelő bizottság ma tárgyalta a kérvényt s *Rainiss* nyugdíját, f. é. június 1-től kezdődőleg, évi 1960 koronában állapította meg.

— **A szegény gyermekeknek.** *Vértessy József* a Vörösmarty-kör igazgatója az 1899. évben tartott mükedvelői előadás jövedelméből 200 koronát, *Pisli* Eszter utóadai-czég pedig 24 kalapot adott a szegény gyermekek felruházására a jótékony nőegyletnek. A jöszivű adakozóknak ezuton is köszönetet mond *Reé Istvánné* az egylet pénztárosa.

— **Az iparpártolás és a kereskedők.** Tudjuk, hogy *Hegedüs Sándor* kereskedelemügyi miniszter jó példával jár elől a magyar ipar istápolására indult mozgalomban s örömmel látjuk, hogy a miniszterné, ki a magyar nők iparpártoló bizottságának elnöke, szintén tevékeny részt vesz e derék törekvésben. *Hegedüs Sándorné* a következő levelet küldte a budapesti kereskedelmi egyesülethez:

„A magyar nők állandó iparpártoló bizottsága nevében van szerencsém a tekintetes elnökség nagybecsű figyelmét arra a mozgalomra irányítani, mely a magyar ipar termékeinek minél hathatósabb felkarolását és terjesztését czélozza. E mozgalomban igen fontos tényezőnek ismertük fel a magyar kereskedő osztályt, melynek közreműködéséről legtöbbet kell várnunk.

Es bár ismerjük a mi kereskedőink hazafias érzését és a magyar ipar pártolása érdekében eddig is kifejtett sikerteljes közreműködését, mégis elengedhetlen kötelességünknek tartjuk a tisztelt elnökséget felkérni, hogy a június 12—28-ig a városligeti iparsarnokban rendezendő honi szöví-, fonó-ruházati- és bórdíszmü kiállítás különös figyelmére méltatni s arra összes tagjainak figyelmét körlevélben nyomatékosan felhívni sziveskedjék.

Mert azt kérjük és várjuk a t. kereskedő uraktól, hogy üzletükben mindig előkelő és bőséges helyet biztosítsanak a magyar czikknek, hogy ők hívják fel alkalmas módon a fogyasztó közönség figyelmét a magyar czikkekre, mert az iparosnak foglaga a jó és versenyképes áru előállítása, ennek a legszelebb körökben való terjesztését azonban csakis a kereskedők érélyes és czéludatos, kitartó és rendszeres közreműködéséről várhatja.

Ezért nemcsak azt kérjük, hogy a t. kereskedő urak esetleg az iparosnak az áru előállítására néve adandó jó tanácsok és instrukciók által mindent elkövetsek a magyar czikk kelendőségének hathatós előmozdítása érdekében, hanem azt is, hogy tulajdonképpen ők hódítsák meg folytonos tájékoztatásuk és buzdításuk által a fogyasztót a magyar czikk rendszeres vásárlása és terjesztése ügyének és végre, hogy a fogyasztó közönség legszelebb rétegeit érdeke vonják s érdeklődésüket megfelelő módon és eszközök révén állandóan ebben is tartassák.

Ily irányban kérjük szíves közmüködsüket s hogy az összetartó kápos bizottságunk és a t. kereskedő-egyesület közön állandó-ítható és a további akció részleteiben is érvényesíthető legyen, kérem, hogy bizottságunkban a t. egyesület magát 3 taggal képviseltesse.

A tisztelt egyesület további szíves értesítését kérve, vagyok

honleányi üdvözlettel

A magyar nők állandó iparpártoló bizottsága nevében:

Hegedüs Sándorné, s. k.,
elnök.

A felhívásnak, mint halljuk, lett is eredménye s a fővárosi kereskedők tömegesen látogatják a kiállítást, mely egészséges lendületet van hivatva adni a jelzett hazai iparágaknak. Nagyon kívánatos volna, ha a mi kereskedőink is megnéznék azt a kiállítást. Akkor aztán, ugy lehet, több hazai iparcikket tartanának üzletükben s valahára megszünnek az a kétségbejött állapot, melynek illusztrálására csak annyit említnék, hogy ezidőszent még egy derék helybeli hírlapírórtásunk is kénytelen *hétfejű sást* vicselni a kalapja béléseben.

— **Névmagyarosítás.** *Rezsnyák János* tárnoki születésű, budapesti lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „*Szilágyi*”-ra változtatta.

— **Elmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi miniszter a „*Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára*” budapesti czégnak a tervezett budafok-nagytényi helyi érdekű villamos vasut folytatásaként Nagy-Tétény, Érd, Tárnok, Sósut és Pusztá-Zámor községek érintésével Etyek közséig vezetendő helyi érdekű villamos vasutvonlra az 1899. év április havában megadott elmunkálati engedély érvényét a lejáratról számítható további egy év tartamára meghosszabbította.

— **A gőzfürdő kéménye.** Egy füstölő kémény mindenkor jóleső látvány, mert életet jelent, de nyomban ellenszenvenné válik, mihelyt az orrunket bosszantja. Így vannak a Bástyás és Lakatos-utca lakói a gőzfürdő kéményével, mely szerintük nemcsak az egészségre ártalmas, hanem a csatornaparti kertek növényzetét is erősen rongálja. Az említett utcák lakói ma panaszos beadványt intéztek a tanácshoz, melyben

a kellemetlen kémény megnedszabályozását kérelmezik. Ez legalkalmasabban ugy lenne eszközölhető, ha a kéményt füst-emésztő készülékkel látnák el.

— **Mükedvelői előadás.** A székesfejérvári kath. legényegylet ifjusága saját házalapja javára f. hó 19-én, szombaton este a polgári lövölde nagytermében táncvizsgálommal egybekötött színelőadást rendez. A már többször kipróbált tehetségű mükedvelők ezuttal Janics Ferencnek „*Vörös zászló*” című 3 felvonásos énekes népszínművét fogják előadni a következő szereposztással:

Vámos Ferenc, kovácsmester . Hiedl József.
Erzsébet, felesége Matusek Irén.
Juliska, leányuk Fröschl Anna.
Arva Pista, első legény Lehner Antal.
Tabacsék Lukács, ispán Jásper Ferenc.
Gyurka, fia Eismann István.
Juhász József építőmester Németh Károly.
Kenderessy földbirtokos Károly János.
Özv. Garasosné Vincz Ilona.
Villássy Kornélia Baumgartner T.
Pali) legények Vámosnál Tiske Kálmán.
Jócsi) Jakosits Sándor.
Marcsi, favágó Tarr József.
Borosa, felesége Bertényi Regina.
Jakab, kocsmáros Bugyi István.
Hoffmann) szociálista agitátorok Hádén János.
Bernstein) Hárs István.

Budaváry, rendőrkapitány Csopogatzky Gy.

Belépő-díj: I. hely 1 kor. 20 fill. II. hely 80 fill.

Kezdeté esli 8 órakor. Jegyek előre válthatók az egyleti gondnoknál az egylet helyiségében.

— **A fahordó szeker esete.** Mondhatnánk: esése, mert a szóban forgó derék alkotmány, mely egy idevaló fuvaros tulajdona, valósággal beleesett a Kossuth-utcai csatorna nyílásba s ha azt a nyílást véletlenül nagyobbra szalják a kubikosok, ugy a kocsi füstul-lovasutl menthetetlenül eltűnik Hades birodalmában. Fát szállított a fuvaros a bakakaszárnyába s már épen befordulni akart, midőn a csatorna, melyet a kövezők most kissé megbolygattak, beszakadt a nehéz telier alatt s a fával rakott kocsi abban a nyomban a saraglyára állt, hogy a lovak valósággal a levegőbe emelkedtek. A közelben dolgozó munkások a kaszárnyából elősiető bakák segítségével később kiemelték a kocsit kritikus helyzetéből s a megriadt lovak aztán szépen bekocogtak vele a kaszárnya udvarára.

— **Feljelentett magkereskedő.** Többször előfordult már, hogy egyes kereskedők megkárosították a vidéki megrendelőket azzal, hogy az árjegyzékben foglalt különféle áruk helyett drága pénzért értéktelen utánzatokat, vagy pedig más fajokat küldtek. Ezeket a visszaéléseket azonban nagyon nehéz ellenőrizni, különösen a mezőgazdasági terményeknél, ahol a laikus nem igen ismeri fel a különböző fajtájú magokat vagy terményeket. Így járt — mint egy vidéki lapban olvassuk — *Csucs Lajos* szentesi gazda, ki a *Mauthner* Ödön-féle budapesti czégtől rendelt 50 kg. elsőrendű vörös stíriai löheremagot. Mikor a szállítmány megérkezett, a kapitányságnál bontotta fel és hogy meggyőződést szerezzen a mag minémisége felől, 850 grammot becsomogoltatott és azt vizsgálat czéljából felküldte Budapestre a m. kir. állami magvizsgáló állomásra. A vizsgáló-bizottság megállapította, hogy a kereskedő becsapta *Csucs Lajost*, mert nem vörös stíriai löheremagot küldött neki, hanem sokkal értéktelenebb keveréket, mely amerikai és középeurópai löheremagokból van összeállítva s amelynek métermázsája 120 koronával oleőbb, mint a megrendelt vörös stíriai löheremag. A megkárosított gazda feljelentette a czéget először

az 1895. évi XLVI. t.-cz.-be ütköző kihágás miatt, másodsor pedig az okozott kár és költségek megfizetéséért.

— A Fejérmegyei Napló szerkesztősége május elsőjén a Jókai-utca 12. sz. (Pick-féle) házába költözött. A lapunkat érdeklő közleményeket ozentul ide kérjük czímezni.

Az új zónatarifa.

A kereskedelmi miniszterium tarifabizottsága, mely Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter utasítására foglalkozott a zónatarifa reformjáról, már elkészült munkálatával, hogy az új zóna még ez évi július hó 1-én életbelépesen. Az új zóna különösen a középzónák fejlesztésére volt tekintettel. Az új zónatarifa szerint az eddigi 14 zóna helyett 20 zóna lesz s a középforgalomban 15 kilométer távolságokra az egységár leszállítatik 20%-al. A távolsági forgalomban az új tarifa a következő lesz: (Az első sor számok a régi, a második sor számok pedig az új tarifát jelzik.)

Zóna	Távolság kilométerekben	Utazási díj személyvonaton			gyorsvonaton		
		I.	II.	III.	I.	II.	III.
1	21—25	1.20	0.80	0.50	1.50	1.—	0.60
		1.20	0.80	0.50	1.50	1.—	0.60
2	26—40	2.40	1.60	1.—	3.—	2.—	1.20
		1.80	1.20	0.80	2.40	1.60	1.—
3	41—55	3.60	2.40	1.50	4.50	3.—	1.80
		2.70	1.80	1.20	3.60	2.40	1.50
4	56—70	4.80	3.20	2.—	6.—	4.—	2.40
		3.60	2.40	1.60	4.80	3.20	2.—
5	71—85	6.—	4.—	2.50	7.50	5.—	3.—
		4.50	3.—	2.—	6.—	4.—	2.50
6	86—100	7.20	4.80	3.—	9.—	6.—	3.60
		5.40	3.60	2.40	7.20	4.80	3.—

7 101—115	8.40	5.60	3.50	10.50	7.—	4.20
	6.30	4.20	2.80	8.40	5.60	3.50
8 116—130	9.60	6.40	4.—	12.—	8.—	4.80
	7.20	4.80	3.20	9.60	6.40	4.—
9 131—145	10.80	7.20	4.50	13.50	9.—	5.40
	8.10	5.40	3.60	10.80	7.20	4.50
10 146—160	12.—	8.—	5.—	15.—	10.—	6.—
	9.—	6.—	4.—	12.—	8.—	5.—
11 161—175	13.20	8.80	5.50	16.50	11.—	6.60
	9.90	6.60	4.40	13.20	8.80	5.50
12 186—200	14.40	9.60	6.—	18.—	12.—	7.20
	11.—	7.50	5.—	14.70	10.—	6.20
13 201—225	16.20	10.80	7.—	21.—	14.—	8.60
	12.10	8.40	5.60	16.20	11.20	6.90
14 226—250	18.—	12.—	8.—	24.—	16.—	10.—
	13.20	9.30	6.20	17.70	12.40	7.60
15 251—275	18.—	12.—	8.—	24.—	16.—	10.—
	14.30	10.20	6.80	19.20	13.60	8.30
16 276—300	18.—	12.—	8.—	24.—	16.—	10.—
	15.40	11.10	7.40	20.70	14.80	9.—
17 301—325	18.—	12.—	8.—	24.—	16.—	10.—
	16.50	12.—	8.—	22.20	16.—	9.70
18 326—350	18.—	12.—	8.—	24.—	16.—	10.—
	17.60	12.90	8.60	23.70	17.20	10.40
19 351—400	18.—	12.—	8.—	24.—	16.—	10.—
	18.70	13.80	9.20	25.20	18.40	11.20
20 401—	18.—	12.—	8.—	24.—	16.—	10.—
	20.—	15.—	10.—	27.—	20.—	12.—

A podgyásztiárban is változás lesz, amennyiben 50 kilogrammig az eddigi tarifa változatlan, azontul minden 10 kilogrammért igen mérsékelt pótlék lesz, úgy hogy minden 50 krig 10 kgrért

k o r o n a	
1—50 kilométerig	0.50
51—100	1
101—200	2
201—300	3
301—450	4
451—600	5
601—∞	6

Felolós szerkesztő: Chay Antal.

Jég-eladás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a jég házhoz szállítását megkezdtem.

Előjegyezni lehet fő-utczai fűszerüzletemben, vagy Liget-sor 2. sz. alatt, hol egész nap beszerezhető jég kisebb-nagyobb mennyiségben is.

Mészárosok, vendéglősök kedvezményes árban részesülnek.

K. b. 10 kiló jég 10 krajczár, kicsinybeni eladásnál, házhoz szállítva, a napontai vevőknek.

Tisztelettel

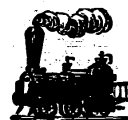
Lichtneckert József.

A duna-adyoni uradalomban 20,000 kéve veró és szegni való nád eladó, — venni szándékozók NEGRO G. ispánhoz Adony sziveskedjenek fordulni.

Szegnivaló nád kévéje 24 fillér.

Fedő nád kévéje 16 fillér.

loco raktár DUNA-ADONY.

Uj Vasuti menetrend.

— 1900. május 1. —

Budapest Szekesfejevárv N.Kanizsa ind. érk. ind. érk.

Szem. v. 6.50 reg.	9.01 d. e.	9.26 d. e.	1.40 d. u.
Gyors v. 8.00 reg.	9.16 d. e.	9.21 d. e.	11.57 d. e.
Szem. v. 1.30 d. u.	3.35 d. u.	3.45 d. u.	8.05 este.
Szem. v. 4.25 d. u.	6.22 este.	6.32 este.	8.40 est*)
Gyors v. 8.00 este.	9.17 este.	9.22 este.	12.07 éjjel
Szem. v. 9.25 este.	11.33 este.	11.43 este.	3.52 éjjel

*) Csak július 1-től közl. Boglárig.

Nagy-Kanizsa Szekesfejevárv Budapest ind. érk. ind. érk.

Szem. v. 12.15 éjjel	4.16 reg.	4.24 reg.	6.32 reg.
Gyors v. 5.47 reg.	8.27 reg.	8.35 reg.	9.53 reg.
Szem. v. 5.05 reg.	6.59 r.**)	7.05 reg.	8.58 reg.
Szem. v. 9.30 d. e.	2.03 d. u.	2.35 d. u.	4.42 d. u.
Szem. v. 2.00 d. u.	6.13 d. u.	6.23 este	8.33 este
Gyors v. 5.03 este	7.48 este	7.58 este	9.20 este

**) Junius 1-től Boglártól közl.

Junius 1-től szept. 15-ig vasár- és ünnepnap közlekedik.

Boglár Szekesfejevárv Budapest ind. érk. ind. érk.

Sz. v. 7.35 este	9.15 este	9.51 este	11.25 este
------------------	-----------	-----------	------------

Komárom Szekesfejevárv ind. érk.

Sz. v. 4.07 reg.	6.54 reg.
Sz. v. 12.14 d. u.	2.27 d. u.
V. v. 6.20 este.	11.09 éjjel.

Szekesfejevárv Komárom ind. érk.

Sz. v. 6.15 regg.	8.40 regg.
V. v. 9.50 d. e.	2.50 d. u.
Sz. v. 9.32 este	12.32 éjjel.

Szekesfejevárv Veszprém Veszprém Sz.-Fejevárv ind. érk. ind. érk.

Sz. v. 9.21 d. e.	10.45 d. e.	V. v. 5.23 reg.	6.49 reg.
V. v. 1.00 d. u.	2.33 d. u.	Sz. v. 7.07 reg.	8.22 reg.
V. v. 9.57 este	11.00 éjjel	Sz. v. 4.52 d. u.	6.03 este.
		T. v. 7.19 este	10.09 est*)

*) Junius 1-től szept. 15-ig minden ünnep és vasárnap valamint esütörtökön közl. Ind. Péthről 8 óra 27 p. este.

Szekesfejevárv Adony-Szabolcs Paks ind. érk. érk.

V. v. 8.40 reg.	9.54 reg.	2.33 d. u.
V. v. 3.50 d. u.	5.17 d. u.	9.33 este.

Paks Adony-Szabolcs Sz.-Fejevárv ind. érk. érk.

V. v. 2.00 éjjel	6.23 reg.	7.40 reg.
V. v. 1.49 d. u.	6.06 este	7.25 este.

Szekesfejevárv Bicske ind. érk.

V. v. 9.30 reg.	12.31 d. u.
V. v. 2.10 d. u.	4.53 d. u.

Bicske Sz.-Fejevárv ind. érk.

V. v. 5.35 reg.	8.10 reg.
V. v. 6.30 este	9.12 este.

Szekesfejevárv Sárbovárd ind. érk.

V. v. 9.22 reg.	10.56 d. e.
V. v. 2.50 d. u.	4.30 d. u.

Sárbovárd Sz.-Fejevárv ind. érk.

V. v. 6.10 reg.	8.12 reg.
V. v. 12.15 délben	1.34 d. u.